

ВИСНОВОК

творчого керівника, народного артиста України, професора,
завідувача кафедри оперно-симфонічного диригування
Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського
ЗДОРЕНКА ВІКТОРА МИХАЙЛОВИЧА

та наукової консультанки, народної артистки України, кандидатки
мистецтвознавства, доцентки кафедри хорового диригування Національної
музичної академії імені П.І.Чайковського

ТКАЧ ЮЛІЇ СЕРГІЇВНИ

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування аспірантки
творчої аспірантури кафедри оперно-симфонічного диригування Національної
музичної академії України імені П.І.Чайковського

БЕРЛАД МАРІЇ ІВАНІВНИ

ОПЕРА ДЖУЗЕППЕ ВЕРДІ «ТРУБАДУР»:

ТРАДИЦІОНАЛІЗМ ТА НОВАТОРСТВО ПОСТАНОВКИ

(ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ),

Поданий до захисту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва

За спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

У процесі роботи над творчим мистецьким проєктом «Опера Дж.Верді
„Трубадур”: традиціоналізм та новаторство постановки (практичний аспект)»

на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірантка Марія Іванівна Берлад проявила себе як професійна, талановита, творчо-зріла особистість. Безумовною перевагою проєкту є вагомий практичний досвід Марії Берлад як симфонічного диригента. В той же час звернення до видатних явищ світової музичної культури, зокрема творчості Дж.Верді є ціннісним пріоритетом роботи.

Вибір тематики творчого мистецького проєкту Марії Берлад є логічним продовженням багаторічної праці та втілення творчих проєктів минулих років, що пов'язані з тематикою дослідження і концертного втілення оперної спадщини Джузеппе Верді. Протягом навчання в магістратурі та аспірантурі Національної музичної академії імені П.І.Чайковського, Марія Берлад, поряд з виконанням симфонічної та оперної музики різних композиторів, здійснила великі музичні проєкти, присвячені музиці Дж.Верді. Це такі концертні програми: “Gala di Verdi” - авторський проєкт з творів Дж.Верді, за участі симфонічного оркестру “Misericordia” (диригентка Марія Берлад) та солістів-вокалістів - Дмитра Іванченка, Тетяни Журавель, Романа Страхова, Юрія Страхова / НМАУ ім. П. І. Чайковського, Великий зал ім. В. Сліпака. (22.02.2019). Київ, 2019.; “Opera Vera” - авторський проєкт симфонічної та оперної музики з творів Дж. Верді та композиторів-веристів. У концерті взяли участь: симфонічний оркестр “Misericordia” - художній керівник і диригентка - Марія Берлад. Солісти: лауреат міжнародних конкурсів - Роман Страхов, нар. арт. України Олег Злакоман / Будинок звукозапису Українського радіо. Велика концертна студія. (06.09.2019). Київ, 2019.; “Viva Verdi” – концерт з творів Дж.Верді. Авторський проєкт Марії Берлад. Учасники: струнний квартет “Misericordia”, солісти-вокалісти та інструменталісти. / Будинок Актора. (19.12.2020). Київ, 2020. Тому, завдяки багатому диригентському і музичному досвіду, широкій мистецькій ерудиції, належній науковій підготовці авторка уперше здійснила системний розгляд вцілому оперного доробку Дж.Верді та зокрема в аспекті аналізу співвідношення класичних та новітніх, модерних інтерпретаційних рішень опери «Трубадур». Цінним аспектом наукової новизни

у комплексному аналізі концертного виконання опери «Трубадур», як окремого напрямку диригентської інтерпретації, є поєднання рис традиціоналізму у музичному втіленні та елементів режисерських і виконавських інновацій.

Дослідницька складова творчого мистецького проекту Марії Берлад відповідає всім вимогам до науково-творчої роботи. Наукове обґрунтування містить анотації українською і англійською мовами. Структура роботи визначається логікою дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, восьми підрозділів, висновків і списку використаних джерел (132 позиції). Загальний обсяг роботи становить ... авторських аркушів (99 сторінок), з них основного матеріалу – (74 сторінки).

У вступі сформульовано об'єкт, предмет, мету і завдання роботи, обґрунтовано актуальність і наукову новизну дослідження.

У першому розділі роботи висвітлюються історико-культурні передумови створення опери «Трубадур», наголошується на новаційному підході композитора до трактування літературного першоджерела та побудови лібрето твору. Детально аналізуються жанрово-стильові особливості опери та її музичну партитуру як основу для реалізації композиторського задуму.

Другий розділ присвячено стилістичним особливостям техніки оперного вокалу та виконавським навичкам, які є необхідними для виконання оперної музики Дж.Верді. Головну увагу приділено розгляду основних принципів «вердіївського» вокального стилю. Наукове дослідження цього розділу полягає в систематизації та практичному розгляді вокальних характеристик окремих типів оперних голосів.

У третьому розділі опера Дж.Верді «Трубадур» досліджується як багатогранний мистецький феномен у контексті світової інтерпретаційної практики. Спеціальну увагу приділено особливостям авторського осмислення диригентської інтерпретації у концертному втіленні опери.

У висновках узагальнено результати дослідження.

Наукове обґрунтування творчого проекту виконано на високому професійному рівні. За змістом воно є завершеною кваліфікаційною науковою

працею. Авторка дотрималася всіх чинних вимог щодо оформлення роботи, визначила і обгрунтувала актуальність, розкрила об'єкт і предмет дослідження, методологічну базу наукових музикознавчих праць, визначила наукову новизну і практичне значення, виконала усі завдання і досягла мети наукового обгрунтування власного мистецького проєкту.

Робота має практичну цінність. Досліджуючи інтерпретації опери «Трубадур», що були здійсненні в різні періоди, Марія Берлад в своєму дослідженні експонує нові можливості прочитання цього твору в умовах сучасного оперного мистецтва. Це дає поштовх для продовження «життя» та еволюції творчості Дж.Верді в сучасних реаліях.

Творчий мистецький проєкт Марії Берлад Дж.Верді “Il Trovatore” було представлено на концерті-іспиті на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтв 2 червня 2025 року. Концерт відбувся в Будинку звукозапису Українського радіо, у Великій концертній студії, де було здійснено запис Національною телерадіокомпанією та каналом «Культура». В концерті взяли участь: керівник проєкту - Марія Берлад; солісти-вокалісти: Юлія Алексєєва (сопрано), Дарія Князева (мецо-сопрано), Олег Злакоман (тенор) - Народний артист України, соліст Одеської Національної опери та Київського національного театру опери та балету імені Т.Шевченка; Роман Страхов (баритон) – соліст Львівської Національної опери імені Соломії Крушельницької та Народний артист України Сергій Ковнір (бас) – соліст Київського Національного оперного театру ім. Т. Г. Шевченка. У концерті приймали участь Академічна хорова капела Українського радіо під орудою Заслуженої артистки України Юлії Ткач та Симфонічний оркестр “Mizericordia” – художній керівник та головна диригентка – Марія Берлад.

Аспірантка творчої аспірантури Марія Берлад в повному обсязі виконала індивідуальний навчальний план щодо творчої, наукової та освітньої складовії освітньо-творчої програми за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Протягом навчання у творчій аспірантурі М.Берлад опублікувала за темою дослідження дві статті в наукових виданнях, затверджених ДАК МОН

України як фахові в галузі «Мистецтвознавство» (1. Берлад Марія. Опера Дж.Верді «Трубадур» у логіці інтерпретаційних рішень. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2025. Випуск 84. Т. 1. С. 62–68. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-1-9> ; 2. Берлад Марія. Вокальна естетика оперної творчості Джузеппе Верді. Феномен драматичного тенора. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2025. Випуск 86. Т. 1. С. 78–84. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-1-10>).

Апробація результатів наукової складової творчого мистецького проєкту відбулися на чотирьох наукових конференціях в таких доповідях:

1. Сучасні тенденції виконання опер Дж. Верді на сюжети В. Шекспіра (порівняльна характеристика виконавських інтерпретацій опери «Отелло») / всеукраїнська молодіжна науково-творча онлайн конференція «Дні науки» / Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової (28-30 квітня 2023 року). Одеса, 2023.
2. Опера Дж.Верді «Трубадур» у логіці інтерпретаційних рішень. / Міжнародна науково-практична конференція «Світова культурна спадщина в умовах формування нового світопорядку» / Національна музична академія ім. П. І. Чайковського (7 грудня 2023 року). Київ, 2023.
3. Опера Джузеппе Верді «Трубадур» у логіці інтерпретаційних рішень. / Всеукраїнська науково-практична конференція «Процес музичного стилетворення : композитор та виконавець» / Національна музична академія ім. П. І. Чайковського (25-26 квітня 2025 року). Київ, 2025.
4. Естетика оперної творчості Джузеппе Верді: вокальний феномен «Отелло» / XXIV Міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці» / Національна музична академія ім. П. І. Чайковського (28-30 березня 2025 року). Київ, 2025.

Отже, враховуючи розкриття у повному обсязі наукової складової у зазначеній актуальності, науковій новизні, практичній цінності і

перспективності теми, вважаємо, що науково-дослідницька і творча складові мистецького проєкту «Опера Джузеппе Верді “Трубадур”: традиціоналізм та новаторство постановки (практичний аспект)» Марії Іванівни Берлад виконані на високому професійному рівні. Творчий мистецький проєкт Марії Іванівни Берлад відповідає вимогам МОН України та може бути рекомендованим до захисту в спеціалізованій разовій раді на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Творчий керівник

народний артист України,
професор, завідувача кафедри
оперно-симфонічного диригування
Національної музичної академії України
імені П.І.Чайковського

ЗДОРЕНКО ВІКТОР МИХАЙЛОВИЧ

Науковий консультант

народна артистка України,
кандидатка мистецтвознавства,
доцентка кафедри хорового диригування
Національної музичної академії України
імені П.І.Чайковського

ТКАЧ ЮЛІЯ СЕРГІЇВНА

Здоренко В.М.
Підпис: Ткач Ю.С.
Засвідчую: начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П.І.Чайковського